

Perduts enmig del desert

“**C**al que alguna cosa canviï perquè tot segueixi igual” deia Tomasi di Lampedusa a *Il Gattopardo*, la novel·la popularitzada per Visconti. Ricard Masó, president de la Comissió Organitzadora dels Premis literaris gironins, devia de pensar una cosa semblant en ésser informat poc abans de començar el sopar que, dels quatre, tres es quedarien sense adjudicar.

De ben poc havia servit l'envoltori de luxe quan el fracàs literari de la convocatòria resultava tan evident. Ni els set *Bertran*s presents, ni les cuixes de vedella de Girona a l'ast, ni les de les mosses de cenyit suro, ni el muntatge teatral del TEI, ni el presentador súper-ben-pagat-, ni la música ambiental de La Pantera Rosa, no van aconseguir d'alegrar un vintè aniversari perdut enmig del desert.

Històricament, l'atorgament dels Premis Bertrana ha estat tot un Via Crucis i, des d'aquest punt de vista, el que ha passat enguany no és res més que un reflex del cúmul de vicissituds i circumstàncies que l'han marcat. Tradicionalment els Bertrana sempre han tingut dues vessants ben diferents: la literària i la social. Literàriament cap premi de novel·la catalana no gaudeix de més prestigi. Socialment, la cosa és diferent, perquè al llarg d'aquests vint anys la Festa ha estat un continu assaig.

Si l'una ha funcionat sempre d'allò més bé i l'altra no ha acabat mai de sortir rodona, evidentment cal plantejar-se d'una manera seriosa, amb la perspectiva actual, què fer amb la part que coixeja. Si la seva essència és aquesta, potser el seu destí és continuar canviant cada 365 dies, sensible a les crítiques que es produeixen edició darrera edició.

Avui, però, la Cerimònia dels Bertrana costa 6.000.000 de pessetes. Només 2.000.000 se'n van en premis. Tota la resta, de Festa i Organització. La sobtada desertització sobrevinguda, fàcilment atribuïble a la perenne crisi de creació del país, pot ésser un senyal, un crit d'alerta, un toc d'atenció: cal que quasi tot canviï perquè res no segueixi igual...

JOAN C. GUERRERO

«Girona còmic»: el còmic a Girona

Una sèrie d'accions al voltant del còmic han inaugurat la temporada. Preparades amb temps, la canícula d'aquest setembre, tal vegada, la típica improvisació, el catàleg publicat amb retard, alguns malentesos localistes, etc., no han permès de consolidar del tot aquesta ambiciosa proposta. La microgal·lèria "Interbutics", regida per Raimunda Coll, ha dut a terme una macroexperiència artísticopopular.

Les accions "Girona-còmic" s'han descabdellat en l'àrea del barri del Mercadal, Hortes. Primer l'exposició tradicional a la sala de "la Caixa" (Sta. Clara), una interessant mostra de planxes originals, destacant la sèrie "Barcelona-Sud" (el tema-guio també compta molt en el còmic), en l'obertura de la qual els assistents tingueren dret a un "grafitti", executat amb dinamisme i desimboltura en el passadís del local. Seguiren un intent de Fira de còmic usat, a les Peixateries Velles; l'execució d'un mural (una macrovinyeta) emprant la tècnica del "rappel" (la cordada) enlloc de la confortable bastida, en una paret encrostonada davant per davant de l'església del Mercadal; un espectacular muntatge-objectual a la plaça Jordi de St. Jordi, amb "rock" i participació ciutadana. I un força sucós col·loqui, com a cloenda.

El col·lectiu format per Nico, Cae, Mònica, Armand, Tere i Lali, vinguts de Barcelona a "promocionar-se" (segons la versió dels recelosos ninotaires locals), s'ho han passat bé, a Girona. Ens han deixat un inoblidable rastre enjogassat i creatiu, alhora que eficaç i desinteressat. Moltes gràcies.

ENRIC MARQUÈS

L'ecologia a l'abast

La diferència entre ecologia i ecologisme és en ocasions tan gran com les divergències actualment existents entre científics i determinats sectors de la població que associen aquella ciència amb el fet de desplaçar-se a ritme de pedal o amb el consum diari d'espinacs i mongeta tendra. Per aquesta raó, ben segur que alguns dels que hagin visitat l'exposició sobre *Ecologia*, que ha restat oberta al Centre Cultural de la Mercè entre els dies 22 de setembre i 8 de novembre, n'hauran sortit decebuts.

L'exposició ens mostra amb un gran rigor i senzillesa quin és l'objectiu de la ciència ecològica: l'àmbit i l'origen de la vida, les relacions energètiques i de producció, la diversificació de la vida i la selecció natural, les estratègies vitals, l'anàlisi de la diversitat, l'estudi d'un ecosistema o el paper modificador de l'home sobre el seu medi ambient. D'aquesta manera, qui hagi parat atenció als textos o hagi manipulat els jocs que allà s'hi trobaven, haurà comprès que —lluny de qualsevol catastrofisme— l'ecologia no és res més que una ciència, inalineable sota cap bandera.

Ramon Margalef, eminent ecòleg, que n'ha fet el guio i ha supervisat l'exposició, en no poques ocasions ha mostrat una certa irritació davant la manipulació voluntària que s'ha fet de l'ecologia. En una ocasió —i ja em perdonareu la gosadia— li vaig sentir dir: "*Dieu que aquí hi ha una cagarada? Doncs què espereu? Àgateu una pala i treiu la cagarada*". Evidentment, com molt bé ens donava a entendre, l'ecologia no és pas una ciència de pala i escombra.

Els moviments i grups de defensa de l'entorn, que en la més gran de les descoordinacions i en la més primària de les reaccions han sorgit arreu en els últims anys al nostre país, han d'aprendre a servir-se amb rigor de l'ecologia per abonar i donar pes a les seves argumentacions. Les prediccions catastrofistes i els auguris diluvians en nom de la ciència, han portat als ecòlegs —veritables coneixedors dels usos i abusos que pateix el nostre medi— al límit de la indignació.

RAMON FORTIÀ